

**Annexure-II
Ph.D. Punjabi**

**Course Structure and Detailed Syllabus
2016-17**

**Centre for Classical and Modern languages
School of Languages, Literature and Culture
Central University of Punjab, Bathinda**

Centre for Classical and Modern languages

Course Structure

Ph.D. in Punjabi

S. No	Type	Course Code	Course Title	L	T	P	Cr
1.	F	PBL.401	ਖੋਜ-ਵਿਧੀ ਅਧਿਐਨ	4	1	-	4
2.	F	PBL.402	ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ	3	1	-	3
3.	F	PBL.403	ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ-ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ	-	-	2	1
4.	C	PBL.701	ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ	4	1	-	4
5.	E	*	Any one Elective	4	1	-	4
6.	C	PBL.699	ਸੈਮੀਨਾਰ	-	4	-	4
			Total	15	8	2	20

*Choose any one option:

PBL.702	ਭਾਸ਼ਾ-ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ
PBL.703	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਅਧਿਐਨ
PBL.704	ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ
PBL.705	ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ

Course Title: ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਅਧਿਐਨ

Course Code: PBL.401

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ।
- ਖੋਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਖੇਤਰ, ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ।
- ਖੋਜ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- ਵਿਭਿੰਨ ਸੰਦਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤਰੀ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ।
- ਪ੍ਰਾਪਤ ਖੋਜ-ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਖੋਜ-ਮਾਡਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

ਯੂਨਿਟ-1 (14 ਘੰਟੇ)

ਖੋਜ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ : ਅੰਤਰ-ਨਿਖੇੜਾ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ
ਵਿਸ਼ਾ-ਚੋਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ : ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ, ਰੂਪ-ਰੇਖਾ, ਭੂਮਿਕਾ, ਹਵਾਲੇ, ਪੈਰ੍ਹ-ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਸੂਤਰੀਕਰਨ, ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ, ਅਨੁਬੰਧ, ਇੰਡੈਕਸ, ਅੰਤਿਕਾ

ਯੂਨਿਟ-2 (14 ਘੰਟੇ)

ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਵਿਧੀਆਂ:

ੳ. ਖੋਜ-ਯੋਜਨਾ

ਅ. ਸਮੱਗਰੀ: ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ, ਲਿਪੀਅੰਤਰਣ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ੲ. ਨਿਰੀਖਣ, ਇੰਟਰਵਿਊ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ, ਸ਼ਡਿਊਲ

ਯੂਨਿਟ-3 (14 ਘੰਟੇ)

ਖੋਜ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ: ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ

ੳ. ਸਿਧਾਂਤਕ ਆਲੋਚਨਾ

ਅ. ਅਕਾਦਮਿਕ ਆਲੋਚਨਾ

ੲ. ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ

ਯੂਨਿਟ-4 (14 ਘੰਟੇ)

ਖੋਜ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ: ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ

ੳ. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਆਲੋਚਨਾ

ਅ. ਮੈਟਾ ਆਲੋਚਨਾ

ੲ. ਆਤਮਪਰਕ

➤ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

1. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
2. ...., ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਚਿੰਤਨ, ਲੋਕ ਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
3. ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਸੰਦਰਭ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
4. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਡਾ.), ਮਾਨਵ ਵਿਗਿਆਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

5. ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
6. Anderson, Jonathan and Millicent Poole, *Assignment and Thesis Writing*, New Delhi: Wiley India Pvt. Ltd.
7. Chindhade, Shirish, and Ashok Thorat, *An Introduction to Research: The Rudiments of Literary Research*, New Delhi: Foundation Books.
8. Correa, Delia Da Sousa and W.R. Owens, eds. *The Handbook to Literary Research*, Oxon: Routledge.
9. Eliot, Simon and W.R. Owens, eds. *A Handbook to Literary Research*, 2nd ed. Oxon: Routledge.
10. Ember, Carol R., and Melvin Ember, *Cross-Cultural Research Methods*, 2nd ed. Lanham: Altamira.
11. Goddard, Wayne, and Stuart Melville, *Research Methodology – An Introduction*, 2nd ed. Lansdowne: JUTA.
12. Harner, James L. , *Literary Research Guide*, 5th ed. New York: MLA.
13. Kothari, C.R., *Research Methodology: Methods and Techniques*, 2nd ed. New Delhi: New Age International (P) Ltd. Publishers.
14. Seale, Clive, ed. *Social Research Methods: A Reader*. London: Routledge.

Course Title: PBL 402

Course Code: ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ।
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।
- ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ।

ਯੂਨਿਟ-1 (8 ਘੰਟੇ)

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਵਰਤੋਂ, ਕਿਸਮਾਂ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਅੰਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਰੂਪਾਂਤਰਣ।

ਯੂਨਿਟ-2 (10 ਘੰਟੇ)

ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਾਰਡਵੇਅਰ: ਇਨਪੁਟ ਅਤੇ ਆਉਟਪੁਟ ਯੰਤਰ, ਮੈਮਰੀ ਪ੍ਰਾਸੈਸਰ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ: ਸਿਸਟਮ ਸਾਫਟਵੇਅਰ, ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਸਾਫਟਵੇਅਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਫਰਮਵੇਅਰ

ਐਮ ਐਸ ਡੋਸ ਅਤੇ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈਟਵਰਕ: ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ ਪਛਾਣ।

ਯੂਨਿਟ-3 (12 ਘੰਟੇ)

ਐਮ ਐਸ ਆਫਿਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼: ਵਰਡ ਐਕਸਲ ਅਤੇ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ

ਵੈਬਬਰਾਊਜ਼ਰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਈਮੇਲ

ਐਡਵਾਂਸਡ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਰਚ ਬੁਲੀਅਨ ਅਪਰੇਟਰਜ਼

ਯੂਨਿਟ-4 (12 ਘੰਟੇ)

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਡਸਕਟਾਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ (ਡੀਟੀਪੀ) ਅਤੇ ਵੈਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ: ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਖੇਜ ਕਾਰਜ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ
ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਖੇਜ ਕਾਰਜ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ, ਡੈਟਾਬੇਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਨਲਾਈਨ ਸ੍ਰੋਤ

Course Title: PBL 403

Course Code: ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ-ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ
ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਮਾਂਡਾਂ
ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ, ਐਕਸਲ ਅਤੇ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਈ-ਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ
ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ
ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਖੇਜ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਖੇਜ ਸਰੋਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਵੈਬਸਾਈਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ: ਬਲਾਗ/ਨਿੱਜੀਵੈਬਸਾਈਟ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

➤ **ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ**

1. ਕੰਬੋਜ, ਸੀ. ਪੀ. *ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਿੰਡੋਜ਼*, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2010.
2. ...., *ਸਾਈਬਰ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ*, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2010.
3. ...., *ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ*, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2012.
4. ...., *ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ*, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, 2015.
5. ਜੁਨੇਜਾ, ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, *ਕੰਪਿਊਟਰ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ*, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2006.
6. Lambert Joan and Loyce Cox, *Microsoft Word 2013: Step by Step*, PHI Learning Pvt. Ltd. Delhi.
7. Melton Beth et. al., *Microsoft Office Professional 2013: Step by Step*, PHI Learning Pvt. Ltd. Delhi.
8. Norton, Peter. *Introduction to Computers*, 7th Ed. McGraw Hill Edu. Pvt. Ltd., New Delhi.
9. Parekh, Ranjan. *Principals of Multimedia*, Tata McGraw Hill Edu. Pvt. Ltd., New Delhi.
10. Rajaraman, V. *Fundamentals of Computers*, 5th Ed. PHI Learning Pvt. Ltd., Delhi.

Course Title: ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ

Course Code: PBL.701

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅੰਤਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਦੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਭਿੰਨ ਅੰਤਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਕਰਨਾ।
- ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ।

ਯੂਨਿਟ-1 (14 ਘੰਟੇ)

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ:

- ੳ. ਚਿੰਨ੍ਹ-ਵਿਗਿਆਨਕ
- ਅ. ਅਰਥ-ਵਿਗਿਆਨਕ

ਯੂਨਿਟ-2 (14 ਘੰਟੇ)

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ:

- ੲ. ਰੂਸੀ ਰੂਪਵਾਦੀ
- ਸ. ਉਤਰ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ

ਯੂਨਿਟ-3 (14 ਘੰਟੇ)

ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ:

- ੳ. ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ
- ਅ. ਉਤਰ-ਬਸਤੀਵਾਦੀ

ਯੂਨਿਟ-4 (14 ਘੰਟੇ)

ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ:

- ੲ. ਨਾਰੀਵਾਦੀ
- ਸ. ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਦਵੰਦਵਾਦ

➤ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

1. ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ (ਸਾਹਿਤਕ ਵਾਦ ਅੰਕ), ਅੰਕ ਨੰ. 31,32, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
2. ਬਿੰਦ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ), *ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ*, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
3. ਨਾਰੰਗ, ਗੋਪੀ ਚੰਦ, *ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ, ਉਤਰ ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ* (ਅਨੁ.), ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
4. ਭਾਟੀਆ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, *ਚਿੰਤਨ ਪੁਨਰ ਚਿੰਤਨ*, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
5. ....(ਸੰਪਾ), *ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ*, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
6. ਰਵੀ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, *ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਵੀਨ ਆਲੋਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ*, ਸੇਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
7. Barry, Peter. *Beginning Theory*, Manchester: Manchester University Press.
8. ...., 'Feminist Literary Criticism' in *Beginning theory*, University Press, Manchester.
9. Belsey, Catherine. *Critical Practice*, Routledge London.
10. Boris Tomashevsky, "Thematics" in Lee T. Lemon and Marion J. Reis, eds., *Russian Formalist Criticism: Four Essays*, University of Nebraska Press, Lincoln.
11. Brannigan, J., *New Historicism and Cultural Materialism*, Macmillan, Basingstoke, Hampshire and London.
12. Cavallaro, Dani, *Critical and Cultural Theory: Thematic Concerns*, Athlone Press, London .
13. Cruse, Alan, *Meaning in Language: an Introduction to Semantics and Pragmatics*, Oxford University Press, New York.
14. Culler, Jonathan, *Literary Theory: A Very Short Introduction*, Oxford University Press, New York.
15. David Lodge, *Twentieth Century Criticism*, Orient Longman.
16. Eagleton, Terry. *Marxism and Literary Criticism*, Routledge Classics, London and New York.

17. Giorgio Agamben. *Che cos'è il contemporaneo?* (2007), Trans. David Kishik and Stefan Pedatella in *What is an Apparatus? and Other Essays* (2009)
18. *Global Literary Theory: An Anthology*, Edited by Richard J. Lane. 2013 – Routledge
19. McLellan, David. *Marx*, Fontana Press, London.
20. Milner, A and Browitt J., *Contemporary Cultural Theory*, 3rd Edition, Routledge, London and New York.
21. Steiner, Peter, "Russian Formalism." *The Cambridge History of Literary Criticism*. Ed. Raman Selden. Vol. 8. Cambridge: Cambridge University Press.
22. *The Sublime Object of Ideology* by Slavoj Zizek (London and New York: Verso Press)
23. Waugh, Patricia. *Literary Theory and Criticism: An Oxford Guide*, Oxford University Press.

Suggested Essays:

- "Thematics"- Boris Tomashevsky,
- "The Death of the Author"- Roland Barthes
- "Ideology and Ideological State Apparatus" – Louis Althusser

Course Title: ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ

Course Code: PBL.702

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਾਂ, ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ, ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ।

ਯੂਨਿਟ-1 (14 ਘੰਟੇ)

ਭਾਸ਼ਾ-ਦਰਸ਼ਨ : (ੳ) ਵੇਦਾਂ, ਉਪਨਿਸ਼ਦਾਂ, ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿਚ
(ਅ) ਭਰਤ੍ਰਹਰਿ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿਚ (ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਬ੍ਰਹਮ, ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਫੋਟ, ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ)

ਯੂਨਿਟ-2 (14 ਘੰਟੇ)

ਭਾਰਤੀ ਵਿਆਕਰਨ ਪਰੰਪਰਾ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਪਰਦਾਇ
ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਆਕਰਨਕਾਰ (ਪਾਣਿਨੀ, ਪਤੰਜਲੀ, ਭਰਤ੍ਰਹਰਿ)

ਯੂਨਿਟ-3 (14 ਘੰਟੇ)

ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ: ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ
ੳ. ਭਾਸ਼ਾ-ਸ਼ਾਸਤਰ
ਅ. ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
ੲ. ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
ਸ. ਰੂਪਾਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ

ਯੂਨਿਟ-4 (14 ਘੰਟੇ)

ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ: ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੱਧਰ
ੳ. ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ
ਅ. ਭਾਵੇਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ
ੲ. ਵਾਕ ਵਿਗਿਆਨ

➤ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

1. ਆਤਮ ਸਿੰਘ, ਸਮਾਜਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ।
2. ਸੰਘਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
3. ਸਿੱਧੂ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਾਨਵ ਵਿਗਿਆਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
4. ...., ਸ਼ਬਦ : ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸਰੂਪ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
5. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਬਾਹਰੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
6. ...., ਰੂਪਾਂਤਰੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
7. ਖੱਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ(ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਵਿਆਕਰਣ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
8. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੇ ਇਕਾਈਆਂ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ।
9. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
10. ...., ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਤੇ ਬਣਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
11. ਪੁਆਰ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ : ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
12. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
13. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
14. John Lyons, *Introduction to Theoretical Linguistics*, Cambridge.
15. F. D. Sussure, *Course In General Linguistics*, Fontana Collins.
16. Harjit Singh Gill, *Reference Grammar of Punjabi*, Punjabi University, Patiala.
17. Tandra Patnayak, *SABDA*, DK Print World Publishers, New Delhi

Course Title: ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ-ਅਧਿਐਨ

Course Code: PBL 703

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਕਾਵਿ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚਲੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ।
- ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਅੰਤਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਰੱਥਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ।
- ਬਾਣੀ-ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।

ਯੂਨਿਟ-1 (14 ਘੰਟੇ)

ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿਧਾਰਾ: ਪਿਛੋਕੜ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ: ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਸੰਪਾਦਨ-ਯੋਜਨਾ
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਲੱਖਣਤਾ

ਯੂਨਿਟ-2 (14 ਘੰਟੇ)

ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੁਝਾਨ
ੳ. ਪਰੰਪਰਾਈ ਅਤੇ ਸੰਪਰਦਾਈ
ਅ. ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ
ੲ. ਰੂਪਵਾਦੀ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ
ਸ. ਪਾਠਾਤਮਕ
ਹ. ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ

ਯੂਨਿਟ-3 (14 ਘੰਟੇ)

ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ): ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

ਯੂਨਿਟ-4 (14 ਘੰਟੇ)

ਬਾਰਾਮਾਂਹ ਮਾਝ (ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ): ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

➤ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

1. ਗਿੱਲ, ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨ ਕਲਾ, ਰੱਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
2. ...., ਬਾਣੀ ਸਾਰ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
3. ...., ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਬਾਣੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ, ਦਿੱਲੀ।
4. ...., ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਲੋਕ ਰੂਪ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
5. ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
6. ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
7. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
8. ...., ਬਾਣੀ ਸੰਸਾਰ, ਜਨਤਕ ਪ੍ਰੈਸ, ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ, ਦਿੱਲੀ।
9. ...., ਮੱਧਕਾਲੀ ਸ਼ਬਦ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਆਰਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
10. ਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਰਣਯ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
11. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ : ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਕਲਾ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਕ ਐਂਡ ਸਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
12. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
13. ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਇੰਡੀਆ।

Course Title: ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ

Course Code: PBL.704

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ
- ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ
- ਪਰਵਾਸੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ, ਸੋਚ ਉਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਹੋਣਾ
- ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਹੋਈ ਖੋਜ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ
- ਪਰਵਾਸੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ

ਯੂਨਿਟ-1(14 ਘੰਟੇ)

ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ
 ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ
 ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ: ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਸੰਗ

ਯੂਨਿਟ-2(14 ਘੰਟੇ)

ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ
 ਓ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ
 ਅ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ
 ਏ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ

ਯੂਨਿਟ-3 (14 ਘੰਟੇ)

ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (ਸੰਪਾ. ਸ.ਪ.ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ): ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

ਯੂਨਿਟ-4 (14 ਘੰਟੇ)

ਦੁਨੀਆ ਕੈਸੀ ਹੋਈ (ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੇਖਾਂ): ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

➤ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

1. ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ(ਸੰਪ.), ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
2. ਖੋਜ ਦਰਪਣ (ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
3. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਮੁੱਲ ਤੇ ਮੁਲਾਕਣ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼ ਪਟਿਆਲਾ।
4. ਬੇਦੀ, ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਸ ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
5. ...., ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

Course Title: ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।
- ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਭਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਤਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚਨਾ ਦੇ ਅੰਤਰੰਗ ਅਤੇ ਬਹਿਰੰਗ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।

ਯੂਨਿਟ-1 (14 ਘੰਟੇ)

ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਸਾਮੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਯੂਨਿਟ-2 (14 ਘੰਟੇ)

ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ: ਕਾਵਿ ਦਾ ਸਰੂਪ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਜ

ਕਾਵਿ ਦੇ ਭੇਦ (ਦ੍ਰਿਸ਼, ਸ਼੍ਰਵ, ਪ੍ਰਬੰਧ, ਖੰਡ ਕਾਵਿ, ਮੁਕਤਕ ਕਾਵਿ)

ਯੂਨਿਟ-3 (14 ਘੰਟੇ)

ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ: ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਪਰਦਾਇ

ੳ. ਰਸ ਸੰਪਰਦਾਇ

ਅ. ਧੁਨੀ ਸੰਪਰਦਾਇ

ੲ. ਵਕ੍ਰੋਕਤੀ ਸੰਪਰਦਾਇ

ਯੂਨਿਟ-4 (14 ਘੰਟੇ)

ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ: ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਪਰਦਾਇ

ੳ. ਅਲੰਕਾਰ ਸੰਪਰਦਾਇ

ਅ. ਰੀਤੀ ਸੰਪਰਦਾਇ

ੲ. ਔਚਿਤਯ ਸੰਪਰਦਾਇ

➤ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

1. ਜੱਗੀ, ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ, *ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ*, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ।
2. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, *ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ*, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
3. Kapoor, Kapi, *Literary Theory: Indian Conceptual Framework* (with glossary in collaboration with Nalini M. Ratnam), East-West Press, New Delhi
4. ...., *Text and Interpretation :The Indian Tradition*, DK Print World, New Delhi.

Course Title: ਸੈਮੀਨਾਰ

Course Code: PBL.699

1. ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਸਰਵੇਖਣ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ/ਸਾਹਿਤ/ਲੋਕਧਾਰਾ/ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਸਦਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।